

Hukuk dilinde ve özellikle anayasa ve kanun metninde "açık,net, kesin" bir dil kullanılması, farklı anlamlara ve yorumlara açık kelime ve kavramların da; tanımlarının ve tatbikat sınırlarının belirtilmiş olması, adaletin yerini bulması için oldukça önemli ve gereklidir.

Her hâkimin veya hükümetin kendi kafasına göre istediği gibi yorumlayabileceği, farklı kesimlere ayrı ölçülerde uygulayabileceği "kapalı, karışık ve hele "laiklik" gibi yabancı kelimelerin yer aldığı kanunlar, devamlı sorunlar ve haklı itirazlar meydana getirmektedir.

Ve zaten yıllardır arzu edildiği ve sık sık dile getirildiği halde, örneğin "Laiklik"in, ilmi bir heyet tarafından ortak ve mutlak bir tanımının anayasaya yazılma teklifinin sürekli ertelenmesi, bir art niyetin ve bu kavramı Müslümanlar aleyhine istismar etmenin bir ifadesi değil midir?

Oysa Kur'an, sadece bölgesel ve ülkesel değil, evrensel kanun ve kuralların da "Ortak Kelime"lerle anlatılmasını ve uygulanmasını teşvik ve tavsiye etmektedir.

"De ki Ey Ehli Kitap! Bizimle sizin aranızda müsavi (ve müşterek) bir kelimeye gelin.

(Şöyle ki) : Allah'tan başkasına ibadette bulunmayalım. O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım. Allah'ı bırakıp birbirimizi Rab edinip (tapınmayalım)" [1] ayeti, hem Yahudi ve Hristiyanlarla Müslümanların birlikte kullandıkları "Allah, Kitap, Resul, Melek, Ahiret, Cennet, Cehennem" gibi 'Ortak Kelimelere' gerçek ve doğru anlamlarını yükleyip, aynı kavram ve kanunlara inanalım" manasını içerdiği gibi;

- Müslümanların ve Ehli Kitabın yani tüm insanlığın, "Laiklik, demokrasi, insan hakları" gibi: ilmi, insani, vicdani, hukuki ve ahlaki kurum ve kavramları "ortak ve müşterek kelimelerle anlatalım ve aynen uygulayalım" manasına ve mesajına da işaret edilmektedir.

"Ey İman edenler! Allah'tan korkup sakının. Ve sözün kesin ve doğru olanını konuşup

Yazar Abdullah AKGÜL
29 Kasım 2006

kullanın ki; Allah amellerinizi (karşılıklı muamelelerinizi) ıslah edip (iyileştirip düzeltsin, aranızda nizam ve intizam sağlasın)" [2] ayetleri de "Kavlî sedid" yani sağlam, kesin ve doğru kelimelerin kullanılmasını emretmektedir.

"Ey İman Edenler! Allah'a ittika ediniz. (Allah'tan korununuz. Kur'anın kaide ve kurallarına uyunuz.)

İslam düzeninde mevzuat yani sözleşme ve kanunlar kişileri bağlar ama İslam düzeni demokratik düzen olduğu için kanunların ve mevzuatın da bir yerlere bağlanması gerekir. Başboş anarşik kurallar oluşturulamaz. İşte burada insanı bağlayan şey Allah'ın kanunlarıdır; yani tabii ve sosyal kanunlardır. Başka bir deyişle; ilim, yani müspet ilim mevzuatı oluştururken kişileri bağlamaktadır. Müspet ilmin hakemliği ile yapılan kanunlar ve sözleşmeler geçerlilik kazanmaktadır.

Allah'ın yeryüzündeki halifesi adil devlettir. **(Topluluk hukuku ve devlet düzeni içine giriniz ve korununuz.)** anlamına gelmektedir. Böylece yöneticilerle yönetilenlerin aynı kimseler olduğunu ifade etmiş olmaktadır. Yöneticiler, topluluk içinden olmalıdırlar. Hz. Peygamber; "Sizinle beraber namaz kılmaları şartı ile fâsık ve fâcir de olsa başkana itaat ediniz, demiştir. Çünkü halkın içinde yaşayan halka zulmedemez."

Bu ayet ittika ile Kavl-i sedidi söylemeyi birbirine bağlamaktadır. Bu suretle yönetimin kuralları için iki prensibi ortaya koymaktadır. İttika etmek, sonra da kavl-i sedidi söylemek:

"Kesin söz söyleyin."

Sedid: Muhkem, metin, müstakil, müstakim, net ve kesin doğru söz demektir. (Ahteri Kebir)

Bu emir bize hukuk dilinin ilmi dil olması gerektiğini ifade etmektedir. Sedid, sed kelimesinden gelmektedir. Sed, bent demektir, sınır demektir.. Bunu anlamamız için kavl-i sedidin ne olduğunu bir misalle anlatalım. "Ankara" bir sözdür, kavildir. Halk bu sözü kullanır. Bununla Ankara kentini kasteder. Ama Ankara kentinin sınırını bilmez. Ancak kadastro bilim

adamları Ankara kentinin sınırlarını tesbit eder ve bunu haritaya geçirirler. Böylece Ankara kenti tesdid edilmiş olur. Mantıkçılar bunu "tahdid=kesin sınır koyma" kelimesi ile ifade etmektedir. Oysa Kur'an "tesdid" ile ifade ediyor.

Bu sınırlar birer benttir. Çünkü dışında kalanlar içeriye girmez, içerde olanlar da dışarıya çıkmaz. Ama bentte suyun taşması gibi giriş ve çıkışlar devam eder. "İki deniz arasında set koydu, birbirine bağıy etmezler" diyor. "Karışmazlar" demiyor, "birbirini bozmazlar" diyor. Demek ki, Kur'an bize devleti yönetirken kesin anlamları olan ifadeler kullanmamızı emretmektedir. Böylece bu ayet ilmin metodolojisini de ortaya koymaktadır.

"Kavlen" kelimesinin nekre ve mufret olması şunu ifade eder. Hukukta ve ilimde bir şeye bir kelime konur. Aynı kavrama iki söz konmaz. Biz bu kuraldan yararlanarak; birbirine yakın anlamı olan kelimelere ayrı ayrı kavramları yükleriz. Burada bize verilen yetki de ortaya çıkıyor. "Kavramları tanımlamak" bize verilen yetki olmaktadır. Çünkü emir bize verilmiştir. Görev kimde ise yetki de onundur. Uygulama alanında bu konuyu en çok ilgilendiren husus; Kur'anın kelimelerini her uygarlık- hatta her topluluk- kendine göre tanımlar, ona göre hukukunu oluşturur ve ona uymakla mükellef olur. Allah bize kelimelere şöyle mana verir demiyor, bir manayı bir kelime ile ifade ediniz ve Kur'anın genel ve temel amacına uygun sözcükler geliştiriniz diyor. Bir kelimenin iki manası olabilir. "Ankara" kelimesi; kent merkezini de bütün ili de ifade etmiş olabilir. Bir kavrama iki manadaki kelime konamaz.

"Gulu" çoğul olarak söylediğine göre, tanımlar toplulukla ortaktır. Tanımlar topluluğu bağlar. Yorumlama (içtihad) yetkisi hakemlerden oluşan yargıya aittir.

Biz anayasamızı oluştururken hep bu kurallara uymaya çalışmış oluyoruz.

Biz Kur'anın ayetlerini sizlere örnek olarak açıklıyoruz. Siz de kendiniz açıklayacaksınız.

Bu durun kıyamete kadar böyle devam edecektir. Uygarlık geliştikçe kavramlar da gelişecektir. Değişecektir. Ebu Hanife, Malik, Şafii ve Hanbel işte bu usulün ilk uygulayıcılarıdır. Onlar o kadar iyi tanımlar yaptılar ki, bu tanımlar bin yıldan fazla uygulanabildi.

Şimdi sanayi devrimi olmuştur. Artık Kur'anı yeniden anlamak zorundayız.

(Doğru ve kesin konuşup yazın ki) "Amelleri ıslah etsin. Amellerinizi sizin için ıslah etsin." (Muamelatınız intizam altına alınsın)

Emir sigası ile şartın cevabıdır. Örneğin:"Senedi bankaya götür, parayı versinler!" Burada birinci emir şart, ikincisi ise emrin şartıdır. "Allah'a itikad edin ve Kavl-i sedid söyleyin de Allah da amellerinizi salih eylesin." İttika etmek ve kavl-i sedid söylemekle amellerin Salih olacağı ifade edilmektedir.

Kesin söz söylemek; yani standartlarla konuşmak, projeli çalışmak, yapılan işlerde uygunluk meydana getirir. Eğer kapılar standart yapılırsa, kapı kasaları standart yapılırsa, mimarlar projeleri standart çizerlerse, ayrı ayrı yerlerde yapılanlar sonra bir araya gelerek bina yapılır. Ama proje ve imalat sedid olmazsa, yani standart ölçülere uymazsa, o işler birbirine uymaz. Salih olmak demek, uymak demektir. Bu somun bu civataya salihdir denir. Eğer çapları aynı, dişleri aynı ise, civata somuna uyar. Yoksa Salih olmaz.

Salah: (Barış, uyuşmak, uygunluk içinde bulunmak) demektir. (Ahteri Kebir)

Amellerin Salih olması demek, ayrı ayrı kimselerin yapmış oldukları işlerin birbirini bozmaması ve tamamlaması demektir. Bu tanımlamanın gerçekleşmesi için de sözlerin sedid olması yani tanımlanmış ve ölçümlendirilmiş olması gerekmektedir. (Plan, proje ve otorite)nin kesin ve net kurallara göre belirlenmesi çok önemlidir.

İşte bu ayet bize hukuk düzeninde kelimelerin ilmi tanımlara uygun ve teknik ölçüler içinde olması gerektiğini göstermektedir. "Amellerinizi sizin için ıslah etsin" denmektedir. Yani, bizim yaptıklarımız işe yarasın demektir. Çünkü kapıyı standart olarak yaparsanız, siz de kazanırsınız, karşı taraflar da kazanır. Yoksa sizin yaptığınız kapınız da bir işe yaramaz.

Erbakan Hoca'nın İslam Ortak Pazarı Projesi'ni anlatırken: İslam ülkelerinin ve bu yeni barış düzenine katılan devletlerin;

a-Hem birbirine bağımlı ve ortak harekete mecbur bırakmak

b-Hem de hepsi birden bir ortak projeden yararlanmak ve kazanmak için

Örneğin: Bir uçağın; gövdesi Endonezya'da, motoru Pakistan'da, tekerleri İran'da, beyni ve bilgisayar donanımı Türkiye'de yapılacaktır. Böylece projeler ortak ve standart olduğu için her ülkenin birikim ve üretimi diğerlerinkine uyum sağlayacak ve bir bütünlük oluşturacaktır." Sözleri işte bunun için önemli ve gereklidir.

Burada "af'âleküm" denmemiş de "a'meleküm" denmiştir. Fiil, insanın kendisi için yaptığı hareketlerdir. Amel ise, başkasının işini yapmaktır. İtaat etme ve içtihat yapma topluluk içindir. İnsan topluluk için çalışır, topluluk da onu ücretlendirir.

"Zenb"lerinizi mağfiret etsin"

Zenb, kuyruk demektir. Gizleyerek yapılan fiillerdir, günahlardır. Utanılacak suçlar demektir. Amellerin ıslahı için kavli sedid ve ittıkaya ihtiyaç vardır. Suçlar ve cezalar kesin olarak tanımlanmalıdır. Kişi hangi fiili işlerse ne ceza alacağını bilmelidir. Bugünkü anayasamızın ve ceza kanunlarının ilk maddeleri bu kuralı açıklasa da maalesef arkasından gelen maddeler bu hakları tek tek geri almaktadır.

Bunun başka bir manası da, cezalar çekildikten sonra artık suç örtülmüş ve mağfiret olunmuştur! O kişi artık suçlu görülmez. Başka bir husus da, mahkûm olmayan hiçbir kimse suçlu sayılamaz. Eğer ceza kanununda bir husus suç olarak gösterilmemiş ise, o fiil yanlış da olsa ceza verilemez. Çünkü suçun ve cezanın tarifi ve tespiti yapılmamıştır. Birçok hatalı fiiller işleriz. Onların hepsiyle cezalandırılırsak herkes hapiste olur. Ancak belirlenmiş ve cezası tespit edilmiş fiiller cezalandırılır. Burada şahitlerin de kavli sedid söylemeleri gerekir. Zina şahitliği yapanların açıkça filan filane ile zina yaptı diye şahadet etmeleri gerekir. Dört şahitten üçü böyle kavli sedid söylese, diğeri bir yatakta yattıklarını gördüm, ama zina yaptıklarını bilmiyorum dese, üçüne iftira cezası verilir. Böyle bir durum sahabeler zamanında da gerçekleşmiştir.

Hakemlerin de hükümleri çok açık bir şekilde ifade etmeleri gerekir.

"Kim Allah ve Resulüne itaat ederse o azim fevz ile fevzlenir."

Her dilde deyimler vardır. Deyimler birden fazla sözleri içerir. Lügat anlamlarından farklı bir anlamı vardır. Mesela, "el değmemiş" sözü, ilgilenilmemiş, kullanılmamış anlamındadır. Kur'anın da kendi kullandığı deyimleri vardır. Asıl manalarını da korurlar.

"Allah ve resulü" deyimini ile Kur'an; hakemlerden, adil şahitlerden ve başkandan oluşan tarafsız ve bağımsız yargıya bir nevi işaret eder. Adil Yargı kararlarına uymak herkesin görevidir. Yargı kararlarını dinlemeyenler ise asi sayılırlar ve artık hukuk onları korumaz. Cebri icra yargının içinde değildir. O güvenlik içindedir. Hukuk düzeninde zorlama yoktur.

(Kim yargı kararlarına uyarsa) "o fevzi azim ile fevz etmiş olur." Fevz: Necat bulma, zafere ulaşma, hakkını alma, mağduriyetten kurtulma demektir.(Ahteri kebir)

Fevz, gerek kamu hukukunda, gerekse özel hukukta mağduriyete uğramama demektir. Yargı kararlarının dışında kimsenin suçlu görülemeyeceği, mahkûm edilemeyeceği, herhangi bir ceza verilemeyeceği böylece ifade edilmektedir. Hakemlerden oluşan tarafsız ve bağımsız yargının kararları ve kuralları içinde herkes hürdür ve serbesttir. Amir memuru suçlayıp kendi kafasından mahkûm edemeyecektir. Patron işçisini keyfi olarak işten çıkarıp evine gönderemeyecektir.. Ancak hakemlerin ve mahkemelerin kararları ile çıkarılabilir. İşte bu sebeple, Fevzi Azim=büyük bir kurtuluş olarak ifade edilmektedir. Çünkü Fevz, başarı ve kurtuluş sigortası demektir.

İttika ve kavli sedidin yargı kararlarına bağlanmış olması, ittika ve tesdidin yargı denetiminde olduğunu ifade eder. Bugün Meclis'te ekseriyetle hükümet düşürülebiliyor. Anayasa ekseriyetini alan bir partinin düşürülmesi imkânsız hale geliyor. Bir de kötü niyetliler bu ekseriyeti almışsa, o zaman ülkenin vay haline.

Hak ve hayır düzeni, barış ve bereket medeniyeti olan İslam'dan korkanlar, doktordan ve ilaçtan korkan cahil hasta gibidir... Hâlbuki Milli Görüşçüler ve Adil Düzenciler değil de dar kafalı ve kuru taklitçi fanatik Müslümanlar gelseydi, korktukları şeyler olabilirdi. Bizim 1960'larda

Yazar Abdullah AKGÜL
29 Kasım 2006

başlattığımız legal çalışmalar sayesinde ki, bugün Müslümanlar meşru yoldan büyük mesafeler elde ettiler ve zafere çok yakın hale geldiler. Bundan dolayı devamlı meşruiyet içinde kalmakla yükümlüdürler. Türkiye'nin yarım asırdan fazladır çektiği sıkıntıların ana sebebi; adil yargı sisteminin ve yargı da net ve kesin tarif ve tespitlerin olmayışıdır. [3]

[1] Ali İmran: 64

[2] Ahzap:70-71

[3] [http://www.akevler./](http://www.akevler/) / 186. Seminer / Süleyman Karagülle